

PETITIE

Van regels naar ruimte

Aan de leden van de commissie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening van de tweede kamer,

Ik zou hier kunnen vertellen hoeveel tijd, energie en frustratie mijn individuele woningbouwproject heeft gekost. Maar daarvoor sta ik hier niet.

Ik wil mijn ervaring gebruiken om een grotere vraag te stellen:

Hoe zorgen we ervoor dat regels maatschappelijke initiatieven ondersteunen in plaats van onbedoeld belemmeren?

Aanleiding

Nederland staat voor grote maatschappelijke opgaven. We moeten woningen bouwen, verduurzamen, onze leefomgeving beschermen en tegelijkertijd het vertrouwen tussen inwoners en overheid versterken.

Dat vraagt om regels.

Maar het vraagt óók om ruimte.

De fabel *Nekram* vertelt mijn verhaal over de duurzame en toekomstbestendige herbouw van mijn ouderlijk huis. Een plan waarbij zorgvuldig wordt omgegaan met de omgeving, authentieke materialen worden hergebruikt en binnen de geldende kaders wordt gezocht naar een goede oplossing.

Wat begint als een mooi en haalbaar initiatief, verandert in een lange tocht langs regels, procedures, adviezen, interpretaties, bezwaren en verschillende onderdelen van de overheid.

Nekram begon met één woning, maar bracht voor mij een veel grotere vraag aan het licht:

Wat gebeurt er wanneer een maatschappelijk gewenst initiatief past binnen de kaders, maar toch vastloopt in de stapeling en interpretatie van regels, procedures en verantwoordelijkheden?

Petitie: Van regels naar ruimte

Auteur: Monique Uithuisje
Datum: 22 september 2026
Bijlage: Fabel Nekram
www.nekram.nl

Daarmee staat *Nekram* niet alleen voor één woning of één gemeente.

Het staat symbool voor een bredere vraag:

Helpen onze regels mensen om maatschappelijke doelen te realiseren? Of zijn we soms zo druk geworden met het naleven van regels en procedures dat het oorspronkelijke doel uit beeld raakt?

Ik geloof dat het anders kan!

Regels zijn belangrijk. Ze beschermen publieke belangen, bieden rechtszekerheid en zorgen ervoor dat niet alleen het individuele, maar ook het gezamenlijke belang wordt meegewogen.

Maar regels zouden een middel moeten zijn en geen doel op zichzelf.

Mijn oproep aan de Overheid

Ik roep de regering, en deze commissie in het bijzonder, op om bij nieuwe én bestaande wet- en regelgeving structureel te kiezen voor ruimte, eenvoud, uitvoerbaarheid en menselijke maat.

Dat betekent wat mij betreft:

1. **Regel het doel, niet ieder detail.**

Geef duidelijk aan welk publiek belang beschermd moet worden, maar laat waar mogelijk ruimte aan gemeenten, professionals en inwoners om te bepalen hoe dat doel het beste kan worden bereikt.

2. **Toets regels op de praktijk.**

Kijk niet alleen of regelgeving juridisch klopt, maar ook wat de optelsom van regels betekent voor een inwoner, ondernemer of initiatiefnemer die iets wil realiseren.

3. **Geef professionals ruimte voor maatwerk.**

Vertrouw op de kennis en deskundigheid van mensen in de uitvoering en geef hen ruimte om binnen heldere kaders een redelijke afweging te maken.

4. **Beloon oplossingen in plaats van risicomijding.**

Stimuleer een bestuurscultuur waarin ambtenaren en bestuurders samen met inwoners zoeken naar wat wél mogelijk is, zonder publieke belangen uit het oog te verliezen.

Petitie: Van regels naar ruimte

Auteur: Monique Uithuisje
Datum: 22 september 2026
Bijlage: Fabel Nekram
www.nekram.nl

5. **Leer van vastgelopen cases.**

Gebruik ervaringen zoals Nekram niet alleen om achteraf te beoordelen wat er fout ging, maar als spiegel voor wet- en regelgeving. Wanneer mensen structureel vastlopen in de samenloop van regels, moet dat een signaal zijn om het systeem te verbeteren.

6. **Maak één overheid voelbaar.**

Een inwoner zou niet zelf zijn weg hoeven zoeken tussen verschillende wetten, loketten, afdelingen en bestuurslagen. Overheden moeten onderling samenwerken rondom de maatschappelijke vraag van de inwoner.

Mijn concrete verzoek: Van Regels naar Ruimte

Daarom verzoek ik deze commissie om de regering op te roepen een landelijk programma ‘Van Regels naar Ruimte’ te starten.

Een programma waarin vastgelopen praktijkcases van inwoners, ondernemers, professionals en medeoverheden niet alleen worden behandeld als individuele problemen, maar ook worden benut om te leren waar wet- en regelgeving maatschappelijke doelen onbedoeld belemmert.

Gebruik deze praktijkervaringen om structureel te onderzoeken:

- waar regels onnodig stapelen;
- waar procedures het maatschappelijke doel uit het zicht kunnen drukken;
- waar professionals onvoldoende ruimte ervaren voor maatwerk;
- waar wetten, regels en verschillende overheden onvoldoende op elkaar aansluiten;
- waar regelgeving eenvoudiger, begrijpelijker en beter uitvoerbaar kan worden gemaakt.

Maak de lessen uit deze praktijk cases periodiek inzichtelijk en gebruik ze bij de ontwikkeling, evaluatie en vereenvoudiging van wet- en regelgeving.

Daarbij zou wat mij betreft één principe centraal moeten staan:

Faciliteren waar het kan, reguleren waar het moet.

Petitie: Van regels naar ruimte

Auteur: Monique Uithuisje
Datum: 22 september 2026
Bijlage: Fabel Nekram
www.nekram.nl

Mijn woningbouwproject heeft mij veel geleerd. Die ervaring wil ik niet alleen gebruiken om terug te kijken naar wat er is gebeurd.

Ik wil haar vooral gebruiken om vooruit te kijken naar wat er beter kan.

- Van een individueel probleem naar een maatschappelijke les.
- Van controle naar vertrouwen.
- Van procedure naar bedoeling.

Van regels naar ruimte.

Regels als kader. Vakmanschap als kompas.

Maatschappelijk resultaat als doel.

Dank u wel voor uw aandacht.

Monique Uithuisje

Petitie: Van regels naar ruimte

Auteur: Monique Uithuisje
Datum: 22 september 2026
Bijlage: Fabel Nekram
www.nekram.nl